

Projektets formål

Formålet er at skabe et netværk, der bringer væsentlige interessenter og vidensinstitutioner sammen for i fællesskab at afdække potentielle løsninger i det åbne land, der kan indgå i at afværge og/eller tilpasse til de nye klimaforhold. Herigennem er formålet at udvikle nye forretningsområder for landbruget, som i kombination med nye teknologier kan medvirke til den fremtidige tilpasning til klimaforandringerne.

Projektets aktiviteter og resultater**1. Identifikation af lokale forhold****1.1 Indsamling af viden om problemstillinger i 4 valgte cases – 2012 og fortsat i 2013**

Der har været afholdt en række lokale møder med lokale aktører i case-områderne. Det bemærkes i øvrigt, at case-områderne er blevet større end oprindeligt forventet. Der er et case-område, der dækker hele Storåens opland med 3 aktivt deltagende kommuner. Et andet case-område dækker Bygholm å og Store Hansted å – i dette case-område deltager Horsens og Hedensted kommuner. Endelig er der et case-område, der har udviklet sig fra at dække den del af Gudenåen, der lå i Silkeborg Kommune, til nu også at omfatte store dele af Gudenå-systemet. Ved at se på hele oplande frem for deloplande opstår der nye løsningsmuligheder ift. klimatilpasning.

Der er indsamlet lokale data, der har været med til at etablere et fælles overblik. På den baggrund er der udarbejdet et aktuelt trusselsbillede ift. oversvømmelsesrisikoen.

1.2 Landmanden som vandforvalter – 2013-2014

Det er pga. kommunalvalget blevet besluttet at afholde 4 seminarer om landmanden som vandforvalter i 2014. Der er imidlertid afholdt en række møder og ekskursioner lokalt, som har øget overblikket over udfordringerne og mulighederne. Der er fremkommet en række gode ideer til, hvordan man kan finde løsninger på klimatilpasningsudfordringen.

2. Idékatalog for landmanden som vandforvalter**2.1 Udarbejdelse af katalog over landmanden som vandforvalter – 2013-2014**

Arbejdet med kataloget har pågået i 2013. Der er udarbejdet en række faktaark, der kan inspirere til at indtænke landmanden som vandforvalter. Faktaarket bliver løbende anvendt i lokale drøftelser af mulige løsninger på udfordringerne. Der har været mange drøftelser af, om man kunne lave et fælles koncept for, hvordan man indtænker landmanden som vandforvalter. En grundlæggende idé til koncept(er) er udarbejdet og er nu under test – bl.a. vil konceptet blive afprøvet på deltagerne på de seminarer, der afholdes i 2014. Konceptet har været drøftet på større workshop i august, og efterfølgende har det været drøftet i mindre fora, bl.a. i pilotområdet ved Storåen.

2.2 Udarbejdelse af katalog med sidegevinster – 2013

I projektet er der hovedfokus på klimatilpasning. I indtænkningen af landmanden som vandforvalter har der hos projektdeltagere været en erkendelse af, at det er vigtigt at finde faglige og økonomiske argumenter for at tåle øgede vandmængder i landbrugslandet. Derfor har der været fokus på at afsøge synergier f.eks. i form af natur- og miljøeffekter, der potentielt også vil kunne gøres til indtjening for landbruget. I idékataloget, der består af en række faktaark, er mulige sideeffekter beskrevet.

3. Anbefalinger og anvisninger – 2014**3.1 Anbefalinger og anvisninger**

De første anbefalinger er udarbejdet og præsenteret. Projektets samlede anbefalinger vil imidlertid først blive præsenteret i 2014.

Opsummering af resultaterne

Projektet er flerårigt, og der er opnået følgende delresultater:

- Der er på baggrund af lokalt indsamlede data og informationer i 3 case-områder i Danmark udarbejdet et aktuelt trusselsbillede ift. oversvømmelsesrisikoen.
-

-
- Der er på baggrund af en række møder og ekskursioner lokalt fremkommet en række gode idéer til, hvordan man lokalt kan finde løsninger på klimaudfordringerne.
 - Der er udarbejdet fakta-ark og en grundlæggende idé til et koncept for, hvordan landmanden kan indtænkes som vandforvalter. Endvidere er der påbegyndt et idékatalog, der også skal indeholde faglige og økonomiske argumenter for at tåle øgede vandmængder i landbrugslandet.
-

Forventede effekter

Effekten af projektet er, at forskere, rådgivere, myndigheder og landmænd arbejder sammen om at udfærdige ideer til afværgeplaner for oversvømmelse, hvor der opnås de mest omkostningseffektive løsninger på udfordringerne med oversvømmelser. Til eksempel har man i Klimatilpasningsplanen for Silkeborg Kommune indtænkt ideerne bag Landmanden som vandforvalter. I Aarhus Kommune har man inviteret projektet til at præsentere ideerne til løsninger, der giver mening for såvel landmænd som myndighederne. Ideerne er i Lystrup så langt fremme, at man nu skal til at lave aftaler med landmænd om klimatilpasning.

I projektet er en række landmænd involveret, og de er på baggrund af projektets foreløbige resultater begyndt at indtænke de forretningsmæssige perspektiver i at udvikle aktiviteter som vandforvalter.

Det forventes, at ovenstående vil udfolde sig yderligere, når Klimatilpasningsplanerne skal gennemføres.

Offentliggørelse, formidling og videndeling

Resultater og kommunikation er formidlet på projektets hjemmeside www.vandforvalter.dk.

Projektet er endvidere afrapporteret på Videncentret for Landbrugs hjemmeside, www.vfl.dk (under menu-punktet "om Videncentret" > støttet af afgiftsfonde).

Desuden findes resultaterne på www.landbrugsinfo.dk.

Projektansvarlig

Projektchef Irene Asta Wiborg, tlf.: 87 40 54 49, iaw@vfl.dk
